

Dziennik Chojnicki

codzienne pismo polsko-katolickie na powiaty: Chojnice, Tuchola i Sępólno.

Abonament na pocztach miesięczny 200 mk.
do Ameryki 1/2 dolar.

Ogłoszenia na stronie 5-lamowej 25 mk. od wiersza petyt.

Ogłoszenia z Niemiec w walucie niemieckiej.

Adres redakcji i administracji: Chojnice, ul. Cieszkowska nr. 13.
Telefon nr. 44.

Rękopisów się nie zwraca. W razie nadzwyczajnych wypadków, np. przeszkód w wydawnictwie, strajków lub innych niesprawdzalnych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa do jakichkolwiek odszkodowań lub do niedostarczenia pisma.

Drukarnia i nakładem Wład. Jul. Schreibera w Chojnicach. — Redaktor: Mieczysław Piechowski w Chojnicach.

Nr. 281

Chojnice, wtorek dnia 6-go grudnia 1921

Rok 1

Sprawy polskie.

O zboże rumuńskie.

Ministerstwo aprowizacji aczkolwiek będące w likwidacji, rozpoczęło rokowania z Rumunją w sprawie dostarczenia przez Rumunję zboża do Polski. Dla przeprowadzenia odpowiednich układów wyjechał do Bukaresztu adwokat Poliker.

Śmierć skutkiem zimy.

Z powodu nieopalenia wagonów kolejowych i panującego silnego mrozu w pociągach na linii Białystok — Warszawa zmarło w czasie jazdy pociągiem na śmierć dwóch pasażerów.

Głód strajk komunistów.

W warszawskich więzieniach śledczym i karnym oraz w areszcie centralnym rozpoczęli przebiewający w aresztach komuniści strajk głodowy. Ogółem głoduje 45 osób. Między licznymi żądaniami na pierwszym miejscu żądań komunistów figuruje konieczność dostarczenia komunistom pism żargonowych.

Zerwanie sojettów z Czechami?

Powodem traktat z Polską.

Praga, 1. 12. Przy podpisywaniu traktatu handlowego czechosłowacko-sowieckiego wyłożyli się poważne nieporozumienia na tle politycznym, które spowodowały odłożenie podpisania traktatu, o ile go nie zerwą całkowicie.

Rząd sowiecki czyni Czechom wyrzuty z powodu przyjęcia Sawinkowa na stały pobyt w Czechosłowacji wraz z jego partią. Nie należy on bowiem do kategorii uchodźców, lecz jest zdeklarowanym antyrewolucjonistą, który pracuje z ukrycia nad obaleniem rządu sowieckiego.

Traktat polsko-czechosłowacki dał również sowieckim powód do niezadowolenia. W traktacie tym gwarantują sobie oba mocarstwa życzliwą neutralność, oraz przewóz amunicji w razie zatargu zbrojnego z państwami sąsiednimi. Ostrze tej umowy jest wyraźnie zwrócone przeciw sowieckim, a w Moskwie kursują już wersje w tej materii, że obecnie przechodzą przez Czechosłowację do Polski wielkie zapasy amunicji do kampanii wiosennej przeciw sowieckim.

Z konferencji objazdowej posła sowieckiego Moskowskiego referują pisma bolszewickie o zerwaniu stosunków dyplomatycznych pomiędzy Rosją a Czechosłowacją. Koła oficjalne jeszcze dotąd o tem milczą.

Prąd zniżkowy.

Warszawa. Celem złagodzenia kryzysu przemysłowego rząd postanowił dążyć do obniżenia cen artykułów pierwszej potrzeby, co da możliwość zmniejszenia kosztów robocizny.

Warszawa. „Przegląd Wieczorny” notuje pogłoskę o projekcie obniżenia mnożnika przy obliczaniu dodatków drożyznianych dla urzędników państwowych.

Co się dzieje w świecie?

Głos francuski o stosunku Anglii do Koalicji.

Wobec zarzutów prasy angielskiej pod adresem Francji L'Oeuvre czyni Anglii następujące zarzuty: Anglii otrzymali najlepszą część niemieckiej floty, stworzyli fikcję imperjalizmu francuskiego, wreszcie przywłaszczyli sobie prawie wszystkie kolonie niemieckie. Anglia domagała się całkowitego zniszczenia floty niemieckiej, a równocześnie utrzymania całej niemieckiej potęgi lądowej. Z raty jednego milarda wypłaconego w złocie żądała Anglia dla siebie całej sumy, pozostawiając po potrąceniu kwoty należnej Belgii. Curzon protestował przeciw ugodzie wiedeńskiej. W konfiskacie polsko-niemieckiej Anglia stała po stronie Niemiec wbrew interesom koalicji. Wreszcie dziennik stwierdza, że Anglia sprzedawała swój węgiel 4 razy drożej Francji, niż innym państwom.

Koniec powstania ukraińskiego.

Lwów. Według wiadomości z pogranicza powstanie na Ukrainie można uważać za skończone. Klęskę powstańców przypisać należy zarówno nieudolności chłopów, jak i zdradzie jednego z wybitniejszych przywódców ruchu powstańczego.

Charków. Według ogłoszonych tu wiadomości, oddział powstańczy Palija rozbitý w kilku potyczkach przeszedł na terytorium polskie; jednocześnie poniosły

klęskę oddziały, które miały przejść z Rumunji w okolicach Terespolu. Oddział Palija stanowił główne siły wojsk powstańczych, których niepowodzenie przypisać należy brakowi poparcia ze strony chłopów.

Ze Śląska.

Przyjazd Calondera.

Katowice, 1. 12. Dzienniki niemieckie podają, iż prezydent Calonder przybędzie na Górny Śląsk z p. Hodacem w połowie stycznia.

Początek rokowań 9. bm.

Katowice, 1. 12. Do Katowic przybyli niektórzy polscy i niemieccy członkowie podkomisji do rokowań gospodarczych. Rokowania rozpoczną się 9. bm. Przedtem jednak poszczególni członkowie pragną zająć się niektórymi kwestiami.

Niemcy nie chcą się zgodzić na p. Hodaca jako rzeczoznawcę.

Berlin, 1. 12. Niemiecki pełnomocnik dla rokowań gospodarczych polsko-niemieckich Schiffer oświadczył w rozmowie z przedstawicielem szwajc. Ag. Tel. w sprawie rokowań gospodarczych co następuje:

Rokowania niemiecko-polskie w Genewie nie wydały wprawdzie jeszcze wyników rzeczowych, ponieważ dopiero w podkomisjach ma się odbyć szczegółowe rozpatrywanie poszczególnych problemów, zawierających w sobie wielkie trudności, jednakże dotychczasowe obrady przygotowały grunt możliwy do dalszych konferencji.

Osobistość prezesa Calondera, jego dążenie do zupełnej bezstronności, uznane zostały przez obie strony tak, że odnoszą się do niego z zupełnym zaufaniem, co dla przebiegu rokowań ma wielkie znaczenie. Niestety stosunek ten doznał rozdzwieku wskutek powołania Hodaca na rzeczoznawcę. Muszę to jasno podnieść, ponieważ niemiecka opinia nie myśli tego faktu zamilczać.

Wiadomo jest bowiem, jaką rolę odegrał p. Hodac przy decyzji górnośląskiej. Niemiecka opinia jednomyślnie protestuje przeciwko powołaniu p. Hodaca na rzeczoznawcę.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Chojnice, dnia 5 grudnia 1921 r.

— **Wkroczenie Pułku Kaszubskiego** do Chojnic nastąpiło wczoraj o godz. 6 wiecz. Opóźniło ono się z tego powodu, że zepsuła się lokomotywa. Na dworcu oczekiwali go liczni Chojniczanie, którzy towarzyszyli mu do miasta pięknie przystrojonego w chorągwie. Na rynku oczekiwali go przedstawiciele miasta i reszta ludności, a prezydent p. dr. Sobierajczyk powitał go stosowną przemową. Następnie odbyło się uroczyste przyjęcie w obszernej sali ratusza, gdzie przemawiał w imieniu rady miejskiej przewodniczący także p. mecenas Kopicki. Za oba przemówienia i serd. przyjęcie dziękował podpułkownik Jarnuszewski. Uroczystość zakończyła się rautem w ratuszu a na koniec w hotelu Engla wydanym na cześć pułku, który zacieśnił węzły przyjaźni łączące z nim ludność naszą.

— **Nominacja.** Inspektor tutejszego więzienia p. Galla mianowany został nadinspektorem, pomocnik inspekcji Łubkowski asystentem, pomocniczy dozorca Poltynowicz dozorcą.

— **Rząd niemiecki nie przyjmuje odpowiedzialności za noty Kriesa.** Rząd Rzeszy rozstrzygnął w ostatnich dniach proces właścicieli not Kriesa potwierdzając zupełnie wyrok Kammergerichtu w tym sensie, że Niemcy nie są zobowiązane do wymiany not wedle ich wartości nominalnej na marki niemieckie. Kammergericht wyszedł wyrokiem ze założenia, że rząd ma w sprawie not Kriesa zobowiązania wobec PKKP, (bank polski), a nie wobec prywatnych właścicieli not Kriesa, a likwidacja not z powodu nowego ułożenia się stosunków w Polsce, nie mogła być przez rząd niemiecki dokonana. Obecnie znajduje się w obiegu około 880 milionów not Kriesa. Z powodu tej decyzji, noty Kriesa, które ostatnio notowano na giełdzie na 35, spadły do 14 w zaofiarowywaniu.

— **Z Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.** Na posiedzeniu Komitetu Celnego dnia 25. listopada r. b. postanowiono podwyższyć obo-

wiązujący normalny mnożnik stawek celnych z 400 na 600 oraz podwyższyć mnożnik stawek celnych na 150 dla tych gatunków papieru, który dotychczas korzysta z ulg celnych. Następnie uchwalono dopuszczenie zupełnego zwolnienia od cła wszelkich maszyn typów niewyrabianych w kraju. Komitet Celný przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu zostanie w ciągu bieżącego miesiąca zreorganizowany na sprawiedliwych zasadach oraz powołani zostaną do grona Komitetu z prawem głosu reprezentanci Izby przemysłowo-handlowej B. Dzielnicy Pruskiej.

W sprawie ustanowienia kontyngentu towarów wywożonych z B. Dzielnicy Pruskiej do Niemiec na podstawie art. 268 b. na ostatni rok kontyngentowy 1922 odbyły się w ubiegłym miesiącu narady pomiędzy przedstawicielami Rządu polskiego i niemieckiego.

Rząd niemiecki zgodził się na to, że towary przechodzące z Polski do Prus Wschodnich przez Tczew i przechodzące przy transporcie przez teren Wolnego miasta Gdańska korzystać będą również ze zwolnienia od cła niemieckiego i wydał nakaz niemieckim urzędom pogranicznym w Prusach Wschodnich nie czynienia nadal w tym kierunku trudności.

— **Kościierzyna.** „Państwowa Szkoła Przemysłu Ludowego na Kaszubach” w Kościierzynie obejmuje dwa oddziały: żeński i męski.

W programie oddziału żeńskiego, uruchomionego dnia 15. 8. 21 r. są przedmioty następujące:

1. Nauka tkactwa, kilimów, haftów i rysunków podług motywów ludowych.
2. Nauka gospodarstwa wiejskiego: gotowanie, pranie i t. p. oraz ogrodnictwo.
3. Nauka języka polskiego i wykłady ogólnie kształtujące.

Na żądanie wysyłamy programy szkoły i warunki przyjęcia.

Kandydatki od lat 16-tu mogą przelać swoje zgłoszenia.

Oddział męski będzie uruchomiony początkiem stycznia.

W programie oddziału męskiego będą przedmioty następujące:

1. Z działy przemysłu: stolarstwo, koszykarstwo i zabawkarstwo.
2. Nauka gospodarstwa wiejskiego i ogrodnictwo.
3. Nauka języka polskiego i wykłady ogólnie kształtujące.

Opłata wynosi 500,— mk. kwartalnie, niezamożni mogą być z opłaty zwolnieni. Kandydaci od lat 14 tu mogą przelać swoje zgłoszenia.

— **Brusy.** Dnia 29 XI 21. obchodziła wioska nasza rocznicę „Powstania Listopadowego”. Wieś była przystrojona w chorągwie narodowe. Obchód tej uroczystości odbył się na sali p. Bruskiego wieczorem o godz. 7-mej. Program tego wieczoru był bardzo obszerny, który wypełniły śpiewy dzieci szkolnych pod kierownictwem p. nauczyciela Chmurzyńskiego, przedstawienie amatorskie „Fragm. z nocy listopadowej”, odegrany przez uczniów kursu dla sił pomocniczych nauczycielskich przy tutejszej szkole elementarnej. Lecz nie została sztuka ta odegrana ku ogólnemu zadowoleniu publiczności. Na koniec przedstawił pan rektor Mynett obrazy świetlane z objaśnieniami p. nauczycielki Pliszczynskiej, która bardzo dobrze ze swego zadania się wywiązała. Przerwy wypełniły dźwięki orkiestry tutejszej pod batutą p. nauczyciela Chmurzyńskiego. Orkiestra się wywiązała ze swego zadania bardzo dobrze, co wynikało z sutych oklasków, jakimi ją obdarzono. Można nawet powiedzieć, że najlepszą orkiestrą, jaką za czasów polskich na sali p. Bruskiego słyszeliśmy, jest nowoutworzona orkiestra bruska. Po części programowej nastąpiły gry towarzyskie. Na zakończenie tegoż wieczoru rozbrzmiały dźwięki pieśni „Boże coś Polskę”.

Główną zasługę urządzenia obchodu listopadowego ma inspektor szkolny p. Hoffmann, za co mu jako też innym osobom, które przyczyniły się do upiększenia tego obchodu, należy się uznanie i podzięką.

— **Tczew.** (Czyn godny naśladowania). Jak podaje Dziennik Tczewski, odbyło się w ub. niedzielę w Tczewie walne zebranie stowarzyszenia lekarzy północnego Pomorza, na którym poruszono też sprawę podwyższenia opłat za porady lekarskie. Mianowicie w Poznaniu przyznano lekarzom 150 proc. podwyżki za

porady i czynności lekarskie. Jednakowoż lekarze zebrani w Tczewie uwzględniając obecny zastój gospodarczy, brak pracy itp., jakoteż dążność do obniżenia cen za produkty i wyroby a więc wogóle zabiegi do usunięcia drożyzny, postanowili zrezygnować z podwyżki i nie podwyższać honorarium lekarskiego. Z lekarzy tutejszych gorąco poparli myśl niepodwyższania honorarjów lekarskich dr. Gaszkowski. Krok ten lekarzy naszych zasługuje na uznanie i oby stał się przykładem dla innych!

Chełmno. Groźny pożar zniszczył doszczętnie domy kupca Nit'za, Karwasza i częściowo dom „Warszawskiego Banku Kretytowego“. W pierwszych dwóch domach spaliły się także towary i ruchomości domowe. Mieszkańcy domu trzeciego zdołali jednakże swój dobytek częściowo uratować. Straty są miljonowe; przyczyna pożaru nieznana, jednakowoż podpada ogólnie,

że kupiec towarów bławatnych p. Loewenberg, żyd, u którego pożar najpierw wybuchł, miał wyrokiem sądu wyprowadzić się ze swego sklepu, dalej, że w domu zawsze sypiał, z wyjątkiem nocy, w której wybuchł ogień. Pogorzelnicy byli niedostatecznie ubezpieczeni.

Wejherowo. (Utonięcie rybaków). Przy łowieniu ryb na jeziorze wejherowskim utonęło 3 rybaków.

Rozmaitości.

Śmierć skapca. Pisma amerykańskie donoszą, iż 80-letnia Margaret Easton umarła w Nowym Jorku z głodu pomimo, że posiadała majątek w wysokości

300 000 dolarów. Pani Easton po śmierci, swego męża, który zmarł w 1915 r., odprawiła służącą, zasłoniła okna żaluzjami i zabroniła komukolwiek wstępu do swego mieszkania. Przez sześć lat nie opuszczała swego pokoju. Żywność podawano jej przez wazki otwór we drzwiach. W końcu przestała przyjmować strawę, którą jej przynoszono, oświadczała sąsiadom, że czuje się chora. Ani lekarza jednak, ani kogokolwiek innego dopuścić do siebie nie chciała. Kiedy przez kilkanaście dni nie dała znaku życia, wylamano drzwi. Znalezione zimne zwłoki w łóżku. W mieszkaniu zmarłej znaleziono książeczki bankowe na sumę 300 000 dolarów oraz klejnoty i gotówkę wartości 50 000 dolarów.

Zmarła z głodu staruszka spadkobierców nie posiadała żadnych.

Celem uczczenia Powstania Listopadowego urzędująca tutejsza szkoła polsko-katolicka

„Wieczorek rodzicielski“,

w poniedziałek, dnia 5-go grudnia w auli szkoły miejskiej. — Początek o godzinie 7 1/2 wieczorem.

PROGRAM:

1. Słowo wstępne przez kierownika Dziarnowskiego i odśpiewanie Roty. (Chór ogólny).
2. Per aspera ad astra — Marsz Urbach — Ork. smyczkowe.
3. Deklamacja.
4. Chór dzieci.
5. Overture z opery „Chłop i poeta“ — Fr. Suppé.
6. O ziemio ojców — Lutnia Chór męski.
7. Deklamacje.
8. Marzenie — Szumanna.
9. Chór dzieci.
10. Wykład o powstaniu listopadowym — przez p. Stankiego.
11. Hymn polski — Lutnia — Chór mieszany.
12. Chór podchorążych „ „ „
13. Romans F. — F. Kahnt.
14. Overture z opery „Marta“ — Ork. smyczk.
15. Żywy obraz.
16. Zakończenie.

Rodzice i przyjaciele dziatwy uprasza się o liczenie przybycie. Wstęp wolny; lecz celem pokrycia wydatków i założenia biblioteki szkolnej, prosi się o dobrowolne datki.

Dziarnowski, kierownik szkoły.

:- Lasy do wycięcia :-

nadające się do belek i drągów telegraficznych

kuguje każdego czasu za gotówkę

Oswald Werner, Chojnice

Dworcowa 72 telef. 290.

Przyjmowanie ogłoszeń
od rana 7-mej godz. do wieczoro 10-tej godz. do

„Danziger Zeitung“,

przez
C. B. „Express“

Biuro ogłoszeń i hurtowania gazet.
Bydgoszcz, Jagiellońska 70.
Tel. 799, 800, 665.

Poszukuje się

PSA

rasy wilczej, imię R o l f.
Wysoki około 60 cm., który
dnia 3. 12. 1921 się oddał w
Chojnicach.

Uprasza się o oddanie za wynagrodzeniem do Żand. Wojsk. 8
plac Jagielloński w Chojnicach.

Zamówienia na
górnosłaz.
węgiel

w ładunkach wagonowych na
grud. i stycz. przyjmuje
Roman Nowacki, Str. szkolna 25.

5000 marek nagrody!

Córce mojej Erna, dnia 1. 12. skradziono w szkole szary welniany PŁASZCZ wewnątrz kratkowaty. Kto mi do odzyskania płaszcza tego dopomoże, otrzyma powyższą nagrodę. Przed zakupem przestrzega się.

Max Tonn,
mistrz rzeźnicki, ul. Młyńska 3.

Na moim własnym terenie będzie

trucizna

od 1. grudnia do 1. kwietnia kładzona.

Kowalski, Moszczynica.

Od 1. 1. 22. poszukuje się
starszej
kucharki.

Chojnice, Warszawska nr. 18.

Obwieszczenie.

W naszym rejestrze handlowym A. wpisano przy firmie H Stockebrand Nachflg., że prokura Józefa Fleminga zgasa.

Chojnice, dnia 15. 11. 1921.

SĄD POWIATOWY.

Dzielną

sprzedawczkę jako też uczennicę

obie władające językiem polskim i niemieckim poszukuje zaraz lub później.

Dom towarowy, BALZER & BORRIS.

!! DUZO PIENIEDZY !!
ZAOSZCZĘDZICIE, KUPUJĄC U NAS.

Sznurowadła „Macco“ mocne	30,—
Pantofle z podeszwą linol.	200,—
Ubranka dla dzieci	250,—
Obuwie dla niemowląt pięk. kolory	450,—
Obuwie ciepłe dla dzieci skórz. pod.	750,—
Spódniczki damsk. dobr. mat.	750,—
Bluzki damsk. reszt.	750,—
Sukienki ciepłe dla dzieci	975,—
Obuwie plusz. skórz. pod.	1250,—
„ damskie skórz. z sprząsk.	1950,—
Sukienki dziec. szewiot	2850,—
Obuwie damskie skórz. rob. ręcz.	2850,—
Spódniczki granat. szewiot pal.	2850,—
Obuwie dla chłopców rob. ręcz.	2850,—
„ dziewcząt „Box Calf“	2850,—
Obuwie damskie uszkodz.	3850,—
Suknie dla pań, szewiotowe z haftem	4500,—
Obuwie damsk. fas. warsz.	4500,—
„ męskie rob. ręcz	4500,—
„ damskie lak. uszkodz.	5000,—
„ „ pierwsz. jakości	7500,—
„ męskie ameryk.	8500,—

Kupno okazyjne:

Obuwie damskie sprząsk. skórz. podesz.	1650,—
z kożuszk.	3000,—
Buty z cholew. towar trwałe	8500,—

MERCEDES, Mostowa 2., BYDGOSZCZ.

Wszelkie artykuły gwiazdkowe!!!

pierniki, orzechy, cukierki, czekoladę, kakao, kawę, herbatę, margarynę, smalec, oliwę, francuskę, miód pszczołny, miód do picia, wina krajowe i zagraniczne, likiery, wódki, cygara, tytoń

Wielki wybór!

Najlepsze gatunki!

polecamy po cenach przystępnych

MARCHLEWSKI & ZAWACKI

Pomorska Hurtownia Kolonialna

Grudziądz, n. Wisłą.

Depesza: Maza.

Nr. centr. tel. 104/404.

Rok zał. 1879.

! K e f i r !

Mleko lecznicze), hurtownie i detalicznie do nabycia przez

C. B. „Express“

Bydgoszcz, Jagiellońska 70.